

**Verslag wedstrijdbezoek NEC-Vitesse d.d.
14 december 2003**

Den Haag, 18 maart 2004

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Vorbereiding	4
2.1	Vooroverleg	4
2.2	Afspraken vooroverleg	4
2.3	Overig documenten overleggen	6
3	Waarnemingen audit wedstrijdbezoek 14 december 2003	8
3.1	Rolverdeling leden van het auditteam en medewerkers DSP-groep	8
3.2	Lokaal beleid en convenanten	8
3.3	Politie	9
3.4	Preventief supportersproject	10
3.5	Inzet stewards	10
3.6	Begeleiding Vitesse supporters	11
4	Conclusies en aanbevelingen	13
4.1	Conclusies	13
4.2	Aanbevelingen	14
	Bijlagen	
Bijlage 1	Projectbeschrijving supportersproject overenthousiast	16
Bijlage 2	Samenstelling auditteam	18

1 Inleiding

Het nieuwe 'beleidskader bestrijding voetbalvandalisme en voetbalgeweld' is in 2003 door de interdisciplinaire stuurgroep bestrijding voetbalvandalisme en geweld vastgesteld. In dit beleidskader is onder meer opgenomen dat door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een auditteam voetbalvandalisme ingesteld zal worden. Dit is voor aanvang van de competitie 2003-2004 gebeurd. Dit team heeft tot taak feitenonderzoek te doen naar ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland en onderzoek te doen naar het voorkomen van incidenten. Om inzicht te krijgen in die factoren die een rol spelen bij het verloop van een wedstrijd bezoekt het auditteam ook een aantal (risico)wedstrijden. Doel van deze bezoeken is om lering te trekken uit de voorbereiding en uitvoering van maatregelen die worden getroffen om een risicowedstrijd in goede banen te leiden. Daarbij wordt nagegaan of en hoe het 'beleidskader bestrijding voetbalvandalisme en voetbalgeweld' in de praktijk wordt toegepast.

Het auditteam wordt in zijn werkzaamheden ondersteund door medewerkers van onderzoeks- en adviesbureau DSP-groep.

De wedstrijd NEC – Vitesse van 14 december 2003 was de tweede wedstrijd in het kader van het wedstrijdbezoeken van het auditteam. Het auditteam was aanwezig bij het vooroverleg en de wedstrijddag.

Het auditteam bedankt iedereen die betrokken was bij deze dagen voor hun gastvrijheid en bereidwillige medewerking.

2 Voorbereiding

2.1 Vooroverleg

Op 30 oktober 2003 vond het technisch vooroverleg plaats. Vanwege het risicogehalte van de wedstrijd vond op 6 november ook een beleidsmatig overleg plaats dat door Cees Bakker van het auditteam en door Agnes Bürmann van de DSP-groep is bijgewoond. Tijdens dit overleg zijn de afspraken van 30 oktober nogmaals doorgenomen.

Bij dit overleg waren aanwezig:

Marc Loosen	Adjunct-directeur Financiën en Algemene Zaken NEC
Amanda Hermans	Manager Supporterszaken en Ticketing NEC
Martin van Straaten	Bestuurslid Veiligheid en Supporterszaken NEC
Jan de Roos	Hoofd Afdeling Bestuur en Veiligheid Gemeente Nijmegen
Marcel Meeuse	Senior beleidsadviseur Openbare Orde en Veilig- heid Gemeente Nijmegen
Janny Wierda	Waarnemend districtschef Stad Nijmegen Politie Gelderland-Zuid
Jan van der Ven	Coördinator betaald voetbal District Stad Nijmegen Politie Gelderland-Zuid
Paul Beekman	Accountmanager Justitiële Samenwerking OM Arnhem
Huig Velders	Voetbalofficier van Justitie Arnhem
Erik van Neerrijnen	Beleidsmedewerker Brandweer en Politie Gemeente Arnhem
Paul Vos	Coördinator Voetbalzaken District Arnhem Veluwezoom Politie Gelderland-Midden
Rini Strijbosch	Plaatsvervangend districtschef Arnhem Veluwezoom, Politie Gelderland-Midden
Rob Hageman	Veiligheidscoördinator Vitesse
Dorrethe Friesen	Projectleider sociaal preventief project Overenthousiast
Marcel Bulten	Supporterscoördinator Vitesse
Meindert van der Sluis	Supporterscoördinator Vitesse

2.2 Afspraken vooroverleg

In het beleidsmatige overleg worden de operationele afspraken vastgesteld en de belangrijkste punten van het technische overleg opnieuw besproken:

- alcohol- en drugsbeleid;
- toegangscontrole;
- spreekkoren;
- omruilregeling;
- vervoer.

Alcohol en drugsbeleid

Er is sprake van een verplichte combiregeling. De Vitesse supporters worden in Arnhem gefouilleerd en worden 'schoon' naar het Goffertstadion vervoerd. Bij de tourniquets worden de supporters opnieuw gefouilleerd. Tijdens de wedstrijd wordt evenementenbier geschonken bij de catering onderaan de vakken (met uitzondering van het gastenvak). In afwijking van het beleidskader worden de tribunes niet 'drooggelegd'.

Volgens Nijmeegse betrokkenen wordt toch geschonken omdat een grote groep supporters die zich wel kunnen gedragen anders de dupe zijn. Er wordt evenementenbier (2,5% alcohol) geschonken in het thuisvak. In het gastenvak wordt geen bier geschonken. Het schenken van evenementenbier voor de thuissupporters is opgenomen in het lokaal convenant.

Volgens NEC zit het probleem aan de 'voorkant'. Gedrag van supporters wordt vooral beïnvloed doordat zij van tevoren drinken, of drugs gebruiken. Vooral supporters bij de ingang eruit pikken die drugs hebben gebruikt is moeilijk. Supporters die teveel alcohol hebben gebruikt is iets makkelijker. Maar ook dronken supporters weten soms het stadion in te komen, doordat zij zich 'nuchter' kunnen gedragen bij de ingang. De legitimatiecontrole is tevens een extra check op alcohol en drugsgebruik, je kan dan dichterbij de supporter in de buurt komen. 'Zware' gevallen worden zonder pardon de toegang geweigerd. In het stadion worden ze eruit gestuurd. De projectleider van Overenthousiast merkt op dat de supporters zich er heel erg van bewust zijn dat de pakkans erg groot is.

Toegangscontrole

Politie controleert steekproefsgewijs bij toegang 5 en 6 (risicopoorten) op legitimatie. Stewards controleren alleen op toegangsbewijs.

Spreekkoren

NEC wijkt bij spreekkoren op één punt af van het landelijk beleidskader, namelijk dat NEC afziet van het *definitief* stilleggen van de wedstrijd. Het tijdelijk stilleggen van de wedstrijd bij hinderlijke spreekkoren wordt door de scheidsrechter beslist. Voor de wedstrijd wordt met de scheidsrechter besproken welke spreekkoren volgens de scheidsrechter wel of niet hinderlijk zijn.

De maatregelen die NEC neemt ten aanzien van spreekkoren:

- De medewerker van het project Overenthousiast (zie hierover bijlage 1) stelt spreekkoren regelmatig aan de orde in individuele gesprekken met supporters. Ook de supporterscoördinator en de supportersvereniging spelen een rol bij het voorkomen van negatieve spreekkoren. Verder worden spreekkoren aan de orde gesteld op de website. De supporters zijn zich bewust van de sanctie tegen spreekkoren (stadionverbod voor aanstichters).
- Voor de wedstrijd wordt met de scheidsrechter besproken welke spreekkoren gevoelig liggen. Ook wordt met de scheidsrechter de procedure doorgenomen.

- Indien er hinderlijke spreekkoren ontstaan zal NEC het publiek via de stadionspeaker tot de orde roepen en proberen de stewards de aanstichters eruit te halen. De scheidsrechter (via vierde official) en de 3-hoek stemmen af bij aanhoudende spreekkoren. Het spel wordt dan nog niet stilgelegd.
- Als laatste redmiddel wordt het spel tijdelijk stilgelegd (weer na overleg met de scheidsrechter en de driehoek). Eventueel spelen directie en spelers ook een rol in een poging de spreekkoren te staken.

NEC is zeer terughoudend met het stilleggen van de wedstrijd, omdat dit consequenties kan hebben voor het gedrag van de supporters tijdens (het vervolg van) de wedstrijd en daarna. Bovendien kunnen supporters op het stilleggen van de wedstrijd inspelen.

Het beleid ten aanzien van spreekkoren ligt vast in het draaiboek. Het zal ook in het politiedraaiboek vastgelegd worden.

Omruilregeling

Voor de Vitesse supporters is er één kaart per persoon, op vertoon van een legitimatie. Op de dag van de wedstrijd wordt de kaart omgeruild voor een combipas (met bus). Bij het instappen in de bus wordt er weer naar een legitimatie gevraagd en naar de combipas. Op de combipas staat het busnummer, zodat groepen supporters over de bussen worden verspreid. Bij de bussen wordt het busnummer gecontroleerd. De supporters gaan in dezelfde bus terug.

Vervoer

Vitesse heeft nieuwe bussen. Dit heeft een gunstig effect op het voorkomen van vandalisme is de ervaring. De chauffeurs van de bussen moeten de politiemotor volgen en zullen in gesloten colonne rijden. De bussen rijden de route één keer ter voorbereiding. De toegangsweg (len Daleslaan) wordt autovrij gemaakt. De politie beslist op het laatste moment of de bussen na afloop van de wedstrijd aan het einde van de len Daleslaan linksaf of rechtsaf slaan.

Op het terrein van het stadion is een veiligheidszone gecreëerd voor de aan- en afvoerroute van bussen naar de busluis. Met de veiligheidszone zijn vorig jaar goede ervaringen opgedaan.

2.3 Overig documenten overleggen

Voor de wedstrijd NEC-Vitesse zijn de volgende documenten beschikbaar:

- voetbalconvenant seizoen 2003-2004;
- veiligheidsverklaring NEC, stadion de Goffert (pilot KNVB);
- draaiboek NEC 14 december 2003;
- draaiboek politie (bestuurlijke ophouding is hierin opgenomen en voorbereid);
- vergunning voetbalwedstrijd NEC-Vitesse d.d. 14 december 2003;
- het verslag van het operationele vooroverleg van 30 oktober 2003;
- het verslag van het beleidsmatige overleg tussen het VeiligheidsOverleg NEC (VON) en het Vitesse Veiligheidsoverleg (VVO) van 6 november 2003.

Voor de wedstrijd NEC-Vitesse zijn er de volgende overlegstructuren:

- technisch overleg 30 oktober 2003 (incl VVO);
- beleidsmatig overleg 6 november 2003 (incl VVO);
- regulier VON donderdag 11 december 2003 (Nijmegen);
- overleg politie voor aanvang van de wedstrijd;
- overleg stewards voor aanvang van de wedstrijd;
- evaluatie NEC-Vitesse 16 december 2003.

3 Waarnemingen audit wedstrijdbezoek 14 december 2003

3.1 Rolverdeling leden van het auditteam en medewerkers DSP-groep

- Margo Vliegthart: om 13.30 lunch met burgemeesters van Nijmegen en Arnhem. Daarna woont zij de wedstrijd samen met de burgemeesters en de loco-burgemeester van Nijmegen bij.
- Cees Bakker: is aanwezig bij de commandantenbriefing op het politiebureau om 11.00. Daarna woont hij in het gezelschap van Janny Wierda (waarnemend districtschef Stad Nijmegen Politie Gelderland-Zuid) de wedstrijd bij (binnen en buiten het stadion).
- Bram van Dijk: is om 12.00 aanwezig op het politiebureau Arnhem Zuid bij de voorbespreking van de politie Arnhem. Daarna reist hij mee met Paul Vos (coördinator Voetbalzaken District Arnhem Veluwezoom, Politie Gelderland-Midden) en Rini Strijbosch (plaatsvervangend districtschef Arnhem Veluwezoom, Politie Gelderland-Midden) naar het Gelredome om vervolgens voor de supportersbussen naar de Goffert te rijden. Tijdens de wedstrijd is Bram in het supportersvak van Vitesse aanwezig.
- Agnes Bürmann: Om 12.30 voorbespreking met Dorrethe Friesen van het project Overenthousiast. Tijdens de wedstrijd loopt zij mee met de hoofdsteward Michel Diesveld.

3.2 Lokaal beleid en convenanten

De gemeente Nijmegen heeft een convenant¹ voor het seizoen 2003-2004. Arnhem heeft het bestaande convenant uit 1999 inmiddels geactualiseerd aan de hand van het modelconvenant landelijk beleidskader. Dit convenant moet nog getekend worden. Voorts voert Arnhem al jaren een intensief beleid (aanpak 'Hooligans in beeld').

De samenwerking tussen Arnhem en Nijmegen is uitstekend. Er is een vast stappenplan en de diverse partijen zijn zeer betrokken bij de voorbereiding van de derby en de uitvoering van het stappenplan. Als onderdeel van dat stappenplan is een verplichte combiregeling voor bezoekers en een alcoholbeleid geformuleerd. Op dit moment wordt op de tribunes van de thuis supporters evenementenbier geschonken. De burgemeester is van zins het alcoholbeleid voor aankomend seizoen aan te scherpen. Hoewel op een aantal punten afgeweken wordt van het landelijk beleidskader (alcoholbeleid, spreekkoren), is de burgemeester warm voorstander van uniformiteit van de aanpak in de regio vanwege de helderheid en eenduidigheid naar supporters toe.

Noot 1 Op 26 januari 2004 is het convenant ondertekend door gemeente, BVO, politie en OM.

3.3 Politie

Expertise en informatie overdracht

Zowel vóór, tijdens als na de wedstrijd goed. De voorbereidingen van, en afstemming tussen politie Nijmegen en Arnhem verloopt goed. Er is geconstateerd dat niet alle politiemensen op de hoogte waren van het feit dat iemand van het OM aanwezig was.

Politieoptreden tijdens de wedstrijd

Het politieoptreden is opgenomen in het draaiboek. Er is een uitgebreide behandeling van het draaiboek (power point presentatie) tijdens de commandanten-briefing. Daarna volgt een briefing door de commandant met de eigen eenheid. Aan de commandanten worden namenlijsten van houders van een stadionverbod uitgereikt. De lijst met namen (zonder foto's) van personen die een stadionverbod hebben wordt overhandigd aan alle operationele politie-eenheden: Mobiele Eenheid (ME), Arrestatie Eenheid (AE), supporterbegeleiders en overigen.

Overigens krijgen stewards deze lijst niet te zien. NEC heeft een eigen stadionverbodenlijst, zonder foto, die de hoofdstewards voor elke thuiswedstrijd krijgen en weer na elke wedstrijd inleveren. Doordat veel supporters die een stadionverbod hebben een gesprek hebben gehad met de commissie stadionverboden zijn de meeste supporters bekend bij NEC en project Overenthousiast.

Het politieoptreden wordt aangestuurd door de operationeel commandant vanuit het operationeel centrum (OC) in de meldkamer, waar ook de algemeen commandant aanwezig was.

Door middel van de teleheli van het KLPD worden videobeelden van de 'hot spots' op drie monitoren in het OC zichtbaar gemaakt.

Het NEC-stadion is gelegen in het Goffertpark. Voor het onder controle houden van supporters is zeker bij risicowedstrijden, gelet op de infrastructuur van de omgeving van het stadion, een forse politie-inzet nodig.

Met ondersteuning van de brandweer zijn na afloop van de wedstrijd de bospaden voor de afvoer van NEC-supporters extra verlicht.

Door een mobiel videoteam (AE) zijn opnamen van de gedragingen van supporters gemaakt. Het team wordt door 3 man AE afgeschermd. Ook deze beelden kunnen in het OC worden bekeken.

De aan- en afvoer van de Vitesse-supporters verloopt zonder incidenten. De supportersbussen en de spelersbus werden op een deugdelijk beveiligde en afgeschermd locatie geparkeerd.

Vanuit het commandocentrum in het stadion worden de gebeurtenissen in het stadion nauwlettend in de gaten gehouden. Er waren geen incidenten die politiebemoeienis noodzaakten.

De ME, AE, beredenen en hondengeleiders hebben zich kordaat en duidelijk gemanifesteerd en zijn waar nodig professioneel opgetreden waardoor mogelijke incidenten in de kiem werden gesmoord.

Evaluatie

Na afloop vindt in het hoofdbureau van politie een evaluatie plaats met de Algemeen Commandant, de commandanten van ME, AE. en hondengeleiders alsmede de Operationeel Commandant stadion/politiecoördinator.

Tijdens de evaluatie werden ondermeer de volgende constatering gedaan:

- In strooikisten langs de route van de buscombi lagen voorwerpen (stenen), kennelijk gereed gelegd om mee naar de bussen te gooien. In het draaiboek zal controle strooikisten standaard ingebracht worden.
- Inzet ME tussen stadion en Ien Dalesweg behoeft nadere standpuntbepaling: fysieke maatregelen, zoals het plaatsen van een hek, en/of meer personeel of een andere positionering van het personeel.
- Er zijn 5 aanhoudingen verricht.
- Problemen met vergunningen/verkoop alcoholhoudende drank in 'De Eendracht' (supportershome) zal justitieel en bestuurlijk vervolg krijgen. Omdat de Eendracht geen vergunning heeft, heeft de politie de tap voor de wedstrijd verwijderd uit het supportershome. De Eendracht ligt direct naast de ingang het stadion.

3.4 Preventief supportersproject

Het supportersproject 'Overenthousiast' (zie ook bijlage) richt zich behalve op de harde kern ook op de jonge supporters. Hoe eerder er wordt gestart met contact leggen en een goede band op te bouwen, hoe beter. De laatste tijd is er veel aanwas van jonge supporters. Ook zijn er meer meiden onder de supporters. Het project Overenthousiast stelt spreekkoren regelmatig aan de orde op de website en in gesprek met supporters onderling.

Overenthousiast is alert op 'harde kern' supporters die losse kaartjes kopen voor een plaats vlakbij het Vitessevak. Overigens is er op de dag zelf geen losse kaartverkoop.

Het verhaal dat er jonge harde kern supporters in het 'gezinsvak' zitten wordt bevestigd (Vak C en D). Dit komt door de verkoop van de seizoenskaarten. De verkoop was dit jaar zo succesvol dat NEC die supporters niet meer een seizoenkaart voor het 'eigen vak' konden geven.

3.5 Inzet stewards

De controle voor de kaartjes wordt uitgevoerd door de stewards. Het controleren op identiteitsbewijs vindt steekproefsgewijs door de politie plaats bij poort 5 en 6. Dit zijn de poorten waar risicosupporters het stadion betreden. De controle wordt ingezet ter voorkoming van verstoring van de openbare orde. Bij de overige poorten wordt die verstoring niet gevreesd. Controle op ID zal daar bij risicowedstrijden voorlopig niet plaatsvinden.

Opvallend is dat bij poort 5 een extra ingang is naast de tourniquets. Een steward heeft een handscan zodat de doorloop bij die poort twee keer zo snel gaat. Er is geen rij bij deze poort. Bij poort 6 staat wel een rij. Daar is een tourniquet kapot. NEC wil rijvorming voorkomen. Een goede doorloop voorkomt onrust.

Er zijn in totaal 132 stewards ingezet. Bij andere wedstrijden worden er gemiddeld 110 stewards ingezet.

In de commandokamer wordt het pro-actief ingrijpen op de tribune achter het doel met de lastige NEC-supporters geregisseerd. Stewards grijpen in als er rood en groene vierkante stukken papier (die door de supportersvereniging zijn uitgedeeld) richting doel worden gegooid. Tijdens de wedstrijd wordt een aantal keren spreekkoren ingezet. De stewards reageren daar direct op. De aanstichters worden door de stewards aangesproken en de spreekkoren stoppen vrij snel. Er is een tactiek om een ander, meer vriendelijk, spreekkoor in te zetten.

De stewards krijgen via de KNVB een certificering. Bovendien worden de stewards gescreend door de politie (bijzondere wetten) Dit is voor het werken van stewards een probleem. Het is vooral vrijwilligerswerk. Zodra de hoofdsteward een vrijwilliger heeft gevonden om steward te worden kan het soms nog drie maanden duren voordat hij/zij ingezet kan worden, omdat de screening drie maanden kan duren. Sommige vrijwilligers haken dan af.

3.6 Begeleiding Vitesse supporters

Vorbereiding politie Arnhem

Om 12.00 uur is op het politiebureau Arnhem Zuid een voorbespreking van het politieteam dat meereist met de supporters van Vitesse. Er reizen 10 geüniformeerde supportersbegeleiders mee inclusief twee mensen van de Regionale Inlichtingen Dienst (RID). Er is dus sprake (bijvoorbeeld in vergelijking met FC Twente-FC Utrecht) van een grote inzet van politiebegeleiders. Bij normale uitwedstrijden van Vitesse gaan er gemiddeld vier supportersbegeleiders in burger mee. Voorts is ook opmerkelijk dat er 2 RID-ers meegaan. Zij kennen de harde kern supporters en van hun zichtbare aanwezigheid gaat een preventieve werking uit. Dit is onderdeel van de Arnhemse aanpak 'Hooligans in beeld'.

Hooligans in beeld richt zich op groepen en individuen binnen die groepen die een rol spelen bij het ontstaan van geweld, de boel opruien en bij rellen op de achtergrond blijven: de zogenaamde regisseurs.

De briefing van de meereizende politiemensen is kort en krachtig. Omdat er sprake is van een vast team is er ook weinig uitleg noodzakelijk. Eén van de RID-ers maakt melding van enkele geruchten die er onder supporters leven (vuurwerkbom en gooien met accuzuur). De kans dat deze geruchten ook realiteit zouden worden, werd klein geacht.

Algemene indruk van deze bijeenkomst: informeel en professioneel.

Combiregeling

Bij het Gelredome vindt de ruil van kaarten voor de buscombi plaats. Supporters moeten een hek door waar zij door veiligheidsmedewerkers gefouilleerd en gecontroleerd worden op een geldig legitimatiebewijs, de Vitesseclubkaart en het omwisselbiljet.

In totaal reizen 437 supporters mee. Naast de politiemensen reizen ook 9 medewerkers van het sociaal preventief supportersproject 'Rijnside' en ongeveer 20 stewards mee. Ook de plaatsvervangend hoofdofficier en de voetbalofficier reizen in het konvoi mee naar Nijmegen.

De bussen vertrekken op de geplande tijdstippen in twee clusters van 4 bussen, elk cluster met een auto met enkele politiebegeleiders voorop en achteraan. Vlak voordat 'de colonne' Nijmegen binnen rijdt, komt er een escorte van 5 motorrijders en een ME-busje bij. Bij het NEC-stadion aangekomen staat een niet al te grote groep jonge NEC-supporters die een soort 'welkomstcomité' vormt. Een rij politiemensen zorgt ervoor dat zij niet bij de bussen kunnen komen.

Tijdens de wedstrijd

Bij het bezoekersvak hebben de cateringmedewerkers van NEC Vitesse shirts aan. De stewards stellen zich tijdens de wedstrijd aan de zijkanten van het vak op, en staan niet, zoals bij Twente-Utrecht aan ook de voorkant van het vak.

In het Vitesse-vak is de stemming tijdens de wedstrijd over het algemeen vrij rustig. Bij overtredingen van en tegen bepaalde NEC-spelers heffen Vitesse-supporters spreekkoren aan. Ze duren overigens steeds maar kort. Voor zover kan worden waargenomen wordt er geen actie tegen ondernomen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Op grond van de geraadpleegde draaiboeken en documenten en de waarnemingen tijdens het vooroverleg en op de wedstrijddag zelf, trekt het auditteam de volgende conclusies:

4.1 Conclusies

Door alle betrokken partijen wordt goed samengewerkt. Hoewel de samenwerking inmiddels een routinematig karakter heeft gekregen zijn alle partijen heel erg betrokken bij de voorbereidingen.

Alle betrokkenen (zie ook paragraaf 2.1) hebben een aantal jaren geleden naast de formele verantwoordelijkheden ook operationele afspraken gemaakt. Alle betrokken partijen zijn toen nagegaan hoe zij kunnen bijdragen aan een ordelijk verloop van de wedstrijd.

Nijmegen heeft een voetbalconvenant, een veiligheidsverklaring stadion de Goffert (pilot van de KNVB), een wedstrijddraaiboek en een draaiboek van de politie.

De voorbereidingen van en de afstemming tussen politie Nijmegen en Arnhem verloopt goed. Er is wel geconstateerd dat niet alle politiemensen op de hoogte waren van het feit dat iemand van het OM aanwezig was. Een betrokkene zegt hierover: "Alle commandanten zijn hiervan zeker op de hoogte i.v.m. aanhoudingen, voorgeleidingen en het verstrekken van een dagvaarding. Het zou kunnen zijn, dat de individuele ME'er, motorrijder e.d. hiervan niet al te veel weet. Dat is ook niet strikt noodzakelijk. Het is in elke geval zo, dat wanneer er iemand wordt aangehouden, dit geen belemmering voor een goede rechtsgang veroorzaakt".

Alcohol en drugsbeleid

Het landelijk beleidskader stelt dat bij een risico C-wedstrijd de tribunes en de omgeving van het stadion wordt drooggelegd. Nijmegen wijkt, door het schenken van evenementenbier aan de eigen supporters tijdens de wedstrijd, af van het landelijk beleidskader. Het argument van NEC om toch evenementenbier te schenken is dat de 'goede supporters' niet de dupe moeten worden van het strikte beleid voor risicosupporters. Voor het volgende seizoen zal een eenduidig alcoholbeleid worden neergelegd in het nieuwe convenant.

Combiregeling

De uitvoering van de combiregeling is conform het landelijk beleidskader. Opmerkingen kaartverkoop: Volgens de projectleider van Overenthousiast zijn er NEC supporters die losse kaartjes kopen in het vak dichtbij de Vitesse supporters. Overigens is er op de dag zelf geen losse kaartverkoop. Verder is er een aantal risicjongeren die een seizoenkaart in het 'gezinsvak hebben'. Dit heeft te maken met het succes van de verkoop van seizoenkaarten. De BVO kon deze jongeren niet meer in het 'eigen'vak kwijt.

Kaartverkoop en toegangscontrole

Bij Vitesse supporters is heel nauwkeurig gefouilleerd en gecheckt op een geldig plaatsbewijs. Het fouilleren van NEC supporters gaat snel.

Spreekkoren

Nijmegen wijkt enigszins af van het landelijk beleidskader. De benadering van spreekkoren is iets genuanceerder dan de richtlijn van het beleidskader. Tijdens de wedstrijd houden vervelende spreekkoren slechts kort aan, mede dankzij snel interveniëren door de stewards van NEC.

Stadionverboden

Stewards krijgen de stadionverbodenlijst met foto's van de politie niet te zien. NEC heeft een eigen stadionverbodenlijst, zonder foto, die de hoofd-stewards voor elke thuiswedstrijd krijgen en weer na elke wedstrijd inleveren. Doordat veel supporters die een stadionverbod hebben een gesprek hebben gehad met de commissie stadionverboden zijn de meeste supporters bekend bij NEC en project Overenthousiast.

4.2 Aanbevelingen

Alcoholbeleid

Het alcoholbeleid van Nijmegen wijkt af van het landelijk beleidskader. Bij risico-C wedstrijden wordt evenementenbier verstrekt voor de thuisvakken. In het gastenvak wordt geen bier geschonken. Het argument is dat een grote groep supporters die zich wel kunnen gedragen anders de dupe zijn en geen bier kunnen drinken. Het schenken van evenementenbier voor de thuis-supporters is opgenomen in het lokaal convenant.

Het auditteam signaleert dat aan het afwijken van het beleidskader een nadeel is verbonden: een landelijke uniforme richtlijn wordt hiermee doorbroken en dit brengt met zich mee dat er voor supporters in verschillende stadions verschillende regels gelden.

Stadionverboden

Het auditteam doet de aanbeveling een periodiek overleg te organiseren tussen de politie en de stewardcoördinator om de gegevens af te stemmen en te actualiseren. De lijst met stadionverboden van de politie zou kunnen worden uitgebreid met foto's om de herkenning te vereenvoudigen.

Bijlagen

Bijlage 1 Projectbeschrijving supportersproject overenthousiast

Doelstelling

Bestrijding van overlast en voorkomen van 'kwaad tot erger'

Subdoelstellingen

Aansluiting creëren van de leefwereld van de jongeren op de systeemwereld

Uitgangssituatie en doel

Het sociaal preventieve supportersproject van NEC 'Overenthousiast' maakt sinds 1999 onderdeel uit van het veiligheidsbeleid van NEC. Het project richt zich op de supporters met risicogedrag.

Doel van het project is te werken aan gedragverandering van deze supporters, door middel van het opbouwen van een betekenisrelatie te reflecteren op eigen gedrag en te werken aan positieverbetering door een betere aansluiting van de leefwereld van de supporters met risicogedrag op de systeemwereld van o.a. NEC en daardoor bij te dragen aan het terugdringen van het voetbalvandalisme.

Het algemene veiligheidsbeleid rond alle wedstrijden van NEC wordt vastgesteld in het V.O.N., het VeiligheidsOverleg NEC, waarin de gemeente Nijmegen, NEC, Politie stad Nijmegen en het OM vertegenwoordigd zijn. In het VON wordt de opdracht aan het project Overenthousiast vastgesteld. Het aan dit overleg gekoppelde Werkgroep Overenthousiast is de plaats voor de werkafstemming tussen NEC, Politie en de projectleiding. Voor wat betreft bereik en effect zijn kengetallen opgesteld in overleg met gemeente Nijmegen en NEC.

Doelgroep

De supporters van NEC met een nadruk op degenen met risicogedrag, in de leeftijd van 15 tot 35 jaar.

Werkwijze

Er wordt gewerkt met een individuele benadering van de supporters, waarbij een eerste contact vaak gelegd wordt bij de procedure rond de stadionverboden. Supporters krijgen desgewenst ondersteuning bij de voorbereiding van het gesprek en houden contact tijdens de periode van het stadionverbod, het voorwaardelijke gedeelte en de eerste periode daarna. Melding bij wedstrijden, contact onderhouden tijdens en na het stadionverbod maken vaak onderdeel uit van voorwaarden waaronder een stadionverbod gehanteerd wordt. Tijdens de wedstrijden wordt gewerkt in een tweemanschap (met de supporterscoördinator en/of vrijwilliger), waarbij veel wordt gesignaleerd, veel contacten worden gelegd en onderhouden.

Algemene kenmerken van het project.

- Sociaal preventief: Binnen het veiligheidsbeleid waar preventie repressie moet voorkomen is het project exclusief in de sociaal preventieve aanpak in de relatie met de (individuele) risicosupporter.

- Betekenisrelatie: er wordt niet van een vertrouwensrelatie maar van een betekenis relatie uitgegaan: het project kan iets betekenen voor een supporter, (stadionverbod terugverdienen) maar de supporter moet er iets voor doen, of iets voor laten (vandalistisch gedrag).
- Individuele aanpak: er wordt niet met groepen maar met individuele supporters gewerkt.
- Onderdeel veiligheidsbeleid NEC: er wordt nauw samengewerkt met de veiligheidscoördinator van NEC die de steward organisatie aanstuurt en met de manager Service en Ticketing, die verantwoordelijk is voor de veiligheid. Daarnaast is er een werkcontact met de verantwoordelijk leidinggevende van de Politie stad Nijmegen.

Geboden menskracht

De projectleiding werkt 30 uur per week. Er wordt gewerkt met een vrijwilliger en er zijn afspraken gemaakt met de supporterscoördinator van NEC met betrekking tot het gezamenlijk optreden tijdens de wedstrijden.

Aanpasbaarheid project

De sociaal preventieve aanpak is van toepassing en aan te passen in andere settingen van het welzijnswerk. Het veiligheidsaspect en de specifieke omstandigheden en voorwaarden die het werken in de betaald voetbalsfeer met zich mee brengen zijn heel bepalend en specifiek voor het werk. Het project en de methodiek zijn aan te passen voor supportersprojecten elders.

Benodigde samenwerking

Zoals al eerder aangegeven wordt samengewerkt worden met verschillende functionarissen uit de veiligheidsorganisatie van NEC en met de Politie stad Nijmegen. ook wordt samengewerkt met jongerenwerk, onderwijsinstellingen, bureau jeugdzorg, verslavingszorg, reclassering, gemeente en Openbaar Ministerie.

Resultaten

Er zijn kengetallen opgesteld met betrekking tot de doelen en effecten:

- er worden jaarlijks 30 supporters begeleid bij een stadionverbod, met een recidive minder dan 10%;
- er worden 15 supporters direct preventief weerhouden over de schreef te gaan;
- het project heeft een actief bereik van 250 verschillende supporters;
- het project wijst per jaar 10 supporters door.

Bijlage 2 Samenstelling auditteam

Het auditteam is als volgt samengesteld:

Voorzitter

- Margo Vliegenthart

Leden

- Cees Bakker
- Tom van Daalen
- Jan Franssen
- Cees Ottevanger

Het wedstrijdbezoek is uitgevoerd door Margo Vliegenthart, Cees Bakker en Tom van Daalen. Ondersteuning is verleend door Agnes Bürmann en Bram van Dijk van DSP-groep.